

نظام حسابداری و گزارشگری مالی تایلند

دکتر محسن خوش طینت
عضو هیئت علمی دانشگاه علامه طباطبائی
غلامرضا علیزاده

خلاصه‌ای درباره کشور تایلند

نام قبلی کشور پادشاهی تایلند "سیام"^۱ بوده و تغییر نام به تایلند عمدتاً به دلیل این که کلمه سیام بومی نبوده و توسط بیگانگان بر مردم تحمیل شده بود، در تاریخ ۲۲ ژوئیه سال ۱۹۳۹ انجام پذیرفت. کلمه تایلند ترکیبی از لغت "تای - Thai" به معنی "آزادی" و لغت انگلیسی "لند - Land" به معنی "سرزمین" می باشد. این کشور در مرکز سرزمین قاره‌ای آسیای جنوب شرقی قرار داشته و دارای ۵۱۳ کیلومتر مربع مساحت بوده که از شمال شرق با کشور لائوس، از جنوب با خلیج تایلند، از شرق و جنوب شرقی با کامبوج و از شمال غرب و غرب با میانمار (برمه سابق) و دریای آندمان^۲ هم جوار است.

این کشور حدود ۶۴/۶ میلیون نفر جمعیت دارد، نرخ رشد جمعیت تایلند در سال ۲۰۰۰ معادل با ۱٪ بوده و پیش‌بینی می‌گردد تا سال ۲۰۱۵ به ۰/۹٪ کاهش یابد. ۳۰ طبق گزارش بانک جهانی در نوامبر سال

۲۰۰۱ حدود ۱۶٪ از جمعیت تایلند زیر خط فقر زندگی می‌کردند. تایلند شامل نژادهای سیامی، لائو، چینی و ملایو می‌باشد که مذهب رسمی این کشور بودائی بوده و ۹۰٪ مردم پیرو آن هستند. زبان تایی^۳ زبان رسمی و ملی تایلند بوده و زبان انگلیسی به عنوان زبان دوم در این کشور رایج می‌باشد.

بانکوک پایتخت این کشور است که با ۱۰ میلیون نفر جمعیت یکی از بزرگ‌ترین شهرهای جنوب شرقی آسیا می‌باشد. نظام حکومتی تایلند تا اوایل قرن بیستم سلطنت مطلقه بوده و تحت رهبری پادشاه اداره می‌شد که در دوره سلطنت رامای هفتم (۱۹۳۵-۱۹۲۵) به حکومت مشروطه سلطنتی تغییر یافت. نظام حکومتی تایلند پس از کودتای نظامیان پیشرو در سال ۱۹۳۲ رسماً مشروطه شد. در حال حاضر پادشاه، ریاست سلطنتی را به عهده دارد و به عنوان حامی مذهب شناخته می‌شود. پادشاه این کشور بومیول آدولیداج^۴

(رامای نهم) و نخست‌وزیر ناکسین شیناواترا^۵ می‌باشد. روز ملی این کشور پنجم دسامبر (تولد پادشاه رامای نهم) بوده و سیستم قانونگذاری پارلمانی (مجلس نمایندگان - مجلس سنا) می‌باشد. به لحاظ تشکیلات حزبی در تایلند، ۱۲ حزب مهم در مجلس نمایندگان حضور دارند که عبارتند از: تای راک تای^۶، چارت تایی^۷، آرمان جدید^۸، پلانگ آرما^۹، اقدام اجتماعی^{۱۰}، توسعه ملی^{۱۱}، توده مردمی^{۱۲}، رعیت^{۱۳}، دمکرات^{۱۴}، چارت پاتانا^{۱۵}، سری تام^{۱۶}، و سالی داریتی^{۱۷}. از احزاب مذکور، حزب تای راک تای حدود چهار پنجم از مجلس نمایندگان این کشور را از آن خود کرده است.

محورهای اصلی سیاست خارجی تایلند شامل حمایت از انجمن همکاری‌های منطقه‌ای آسیای جنوب شرقی (آ.سه.آن)^{۱۸} بوده که در زمینه‌های حفظ ثبات منطقه‌ای و تاکید بر آن می‌باشد. این روابط به صورت همکاری‌های منطقه‌ای

نمایشگر ۱ - مهم ترین شاخص های اقتصادی تایلند (بر گرفته از www.dfat.gov)

شرح	۲۰۰۰	۲۰۰۱	۲۰۰۲	۲۰۰۳	۲۰۰۴	۲۰۰۵
میزان تولید ناخالص داخلی (میلیارد دلار)	۱۲۲/۷	۱۱۵/۵	۱۲۶/۸	۱۴۳/۰	۱۵۶/۱	۱۷۶/۷
تولید ناخالص سرانه داخلی (دلار)	۱۹۶۶	۱۸۳۷	۱۹۹۶	۲۲۳۴	۲۳۱۹	۲۷۱۳
رشد واقعی تولید ناخالص داخلی (%)	۳/۸	۲/۲	۵/۳	۶/۹	۵/۸	۳/۹
تراز حساب جاری (میلیون دلار)	۹۳۱۴	۶۱۹۱	۷۰۱۵	۷۹۵۲	۵۰۳۴	۱۷۳۸
تراز حساب جاری (GDP %)	۷/۶	۵/۳	۵/۵	۵/۶	۳/۲	۱/۰
صادرات کالا و خدمات (GDP %)	۶۶/۸	۶۵/۹	۶۴/۲	۶۵/۵	۷۰/۲	۶۹/۱
تورم	۱/۶	۱/۷	۰/۶	۱/۸	۲/۷	۳/۲
نرخ بیکاری (%)	۳/۶	۳/۳	۲/۳	۲/۲	۲/۲	۲/۳
واحد پول	بات (۱۰۰ - ساتانگ)					
نرخ تبدیل بات به دلار (فوری سال ۲۰۰۵)	۱\$ = ۳۰/۰۶ Baht					

در زمینه های اقتصادی، تجاری، مالی، سیاسی و فرهنگی جلوه می نماید. اقتصاد کشور تایلند یک اقتصاد کشاورزی بوده که تولید و صدور برنج در راس سایر محصولات قرار دارد. کشاورزی، صنعت توریسم و سرمایه گذاری خارجی مهم ترین منابع تامین ارزی این کشور را تشکیل می دهد. تایلند از دهه ۱۹۷۰ سیاست متنوع سازی اقتصاد و سیاست توسعه صنعتی را در پیش گرفت. توسعه موفقیت آمیز اقتصادی و صنعتی تایلند در دهه ۹۰ موجب شد که صاحب نظران اقتصادی فرضیه تبدیل شدن این کشور به پنجمین بزرگ اقتصاد آسیا و پیوستن به جرگه کشورهای صنعتی آسیا را مطرح کنند ولی در سال ۱۹۹۷ اقتصاد این کشور سیر نزولی منحنی رشد را آغاز کرد و به دنبال کاهش ارزش پول چین، بحران گسترده ای در اقتصاد تایلند و سایر کشورهای جنوب

آنتفلاژنای مرغی وضعیت سیاسی و اقتصادی این کشور را با نوسان روبه رو کرده، که باعث نوسان نرخهای بهره و میزان سرمایه گذاری تجاری شده است، ولی بخش صنعت گردشگری در این کشور همواره از رشد قابل توجهی برخوردار بوده است.

معیارها و استانداردهای حسابداری در تایلند

اصول و بیانیه های حسابداری در تایلند به وسیله انجمن حسابداران و حسابرسیان رسمی^{۲۰} (ICAAT) منتشر می شود. این اصول بایستی در تهیه و تنظیم بیانیه ها و صورت حساب های مالی که ارتباط خیلی نزدیکی با استانداردهای حسابداری بین المللی و اصول پذیرفته شده حسابداری ایالات متحده^{۲۱} (GAAP) دارند، مراعات شوند. این انجمن حدود ۱۶ بیانیه

شرقی آسیا پدیدار شد که عواقب این بحران به صورت کاهش ناگهانی رشد صادرات (از ۲۳،۶٪ به ۳٪)، کاهش ذخایر ارزی، ورشکستگی تعدادی از موسسات مالی و بانکی، کاهش مداوم ارزش سهام در بازار بورس، افزایش بدهی های خارجی تا میزان ۹۰ میلیارد دلار و کاهش تدریجی سرمایه گذاری و فشارهای شدید به بات^{۱۹} (پول تایلند)، همراه بود. اقتصاد این کشور در دوره نخست وزیری تاکسین شیناواترا توانست بار دیگر خود را احیاء سازد. به طوری که رشد اقتصادی این کشور به ۳/۷٪ رسید و در این زمینه در منطقه آسیای جنوب شرقی در رتبه اول و در آسیا نیز پس از چین در رتبه دوم قرار گیرد. همواره مسائلی از قبیل سرکوب خونین تظاهرات مسلمانان جنوب کشور - که ۷۸ نفر از آنان در جریان توقیفشان توسط پلیس، در اکتبر سال ۲۰۰۴ کشته شدند - و سرایت بیماری

مبادلات تجاری بین المللی کشور تایلند

صادرات		واردات	
نام کشور	درصد	نام کشور	درصد
آمریکا	۱۵/۹٪	ژاپن	۲۳/۶٪
ژاپن	۱۳/۹٪	چین	۸/۶٪
چین	۷/۳٪	آمریکا	۷/۶٪
سنگاپور	۷/۲٪	مالزی	۵/۸٪
مالزی	۵/۳٪	سنگاپور	۴/۳٪
استرالیا	۲/۵٪	استرالیا	۲/۳٪
سایر	۴۷/۸٪	سایر	۳۷/۷٪

حسابداران حرفه‌ای و حسابرسان تایید شده می‌باشند. وظیفه اصلی این سازمان برقراری استانداردهای حسابداری نوین، انتشار اطلاعات حرفه‌ای جدید به اعضا و پیشنهاد و ارائه استانداردهای حسابداری جدید می‌باشد.

شورای نظارت بر اعمال حسابداری، استانداردهای حسابداری را تنظیم می‌کند، این شورا به عنوان شاخه اصلی وزارت دارای محسوب می‌شود، ضمناً توانایی اعطای مدرک حسابداری را داشته و مسئول تنظیم قوانین و مقررات حسابداری می‌باشد. در کشور تایلند، صرف نظر از اندازه شرکت‌ها، هر شرکتی بایستی به طور سالانه مورد حسابداری قرار گیرد.

گزارشگری مالی

سال مالی منطبق با سال تقویمی می‌باشد و صورت‌های مالی شرکت‌ها که می‌بایست مورد حسابداری واقع شوند عبارتند از: (۱) ترازنامه، (۲) صورت سود و زیان، (۳) صورت جریان وجوه نقد، (۴) صورت تغییرات سرمایه، (۵) یادداشت‌های همراه.

بورس سهام تایلند

اولین بازار اوراق بهادار رسمی تایلند طبق برنامه دوم توسعه اجتماعی و اقتصاد ملی (۱۹۶۷-۱۹۷۱) تصویب شد. نمای کلی مصوبه فوق، ایجاد یک بازار تحت نظارت بود که بر بازار سرمایه تایلند طی دو مرحله ذیل فعالیت داشت. ابتدا بورس اوراق بهادار بانکوک^{۲۷} که مالکیت خصوصی داشت و سپس تأسیس بورس اوراق بهادار تایلند.^{۲۸}

بورس اوراق بهادار بانکوک - آغاز به کار این بازار به ماه جولای سال ۱۹۶۲ برمی‌گردد. وقتی که یک بخش خصوصی، سازمان بورس سهام را همانند یک شرکت تضامنی محدود افتتاح کرد. این شرکت در

ابعاد ارزشی هافستد (۱۹۹۱) بر "جمع‌گرایی"^{۲۳}، "فاصله قدرت بیشتر"^{۲۴}، "اجتناب از عدم اطمینان قوی"^{۲۵} و "زنانگی"^{۲۶} استوار می‌باشد. به طور کلی تایلندی‌ها در اغلب پیش‌بینی‌های خود، دوراندیش، متواضع و محافظه‌کار هستند. به نظر می‌رسد تایلند برای رشد و توسعه اقتصادی مستعد و آماده بوده و خیلی احتمال می‌رود که از استانداردهای بین‌المللی و ایالات متحده تبعیت نماید. به همین خاطر ممکن است کمیته استانداردهای بین‌المللی و ایالات متحده در آینده یک منبع جامع و بزرگی از نفوذ را در این منطقه فراهم ساخته و تأثیرات زیادی را در اصول حسابداری تایلند برجای گذارد.

استانداردهای حسابداری و حسابداری در تایلند

در تایلند دو سازمان، اصول و استانداردهای حسابداری را تهیه و منتشر می‌کنند. اولی انجمن حسابداران رسمی و دومی حسابرسان تایلند که شامل

حسابداری را در حوزه‌های خط مشی حسابداری، تغییر و تحولات حسابداری، سود سهمی و شناسایی درآمد منتشر کرده است. شورای نظارت بر اعمال حسابرسان^{۲۲} به عنوان عضو کنترل‌کننده بر اعمال حسابداری عمل می‌کنند که در آن استانداردهای حسابداری و اخلاق حرفه‌ای مورد ملاحظه قرار می‌گیرد.

کشور تایلند روابط نزدیکی با ایالات متحده دارد و از ارزش‌های غربی متأثر شده است. رویه‌های حسابداری تایلند استانداردهای ایالات متحده آمریکا را مورد توجه قرار داده و از آن پیروی می‌کنند، اما تایلند یک کشور کمتر توسعه یافته تلقی شده و همین‌طور تا حد زیادی از ارزش‌های حسابداری کنترل قانونی، یکنواختی، محافظه‌کاری و رازداری متأثر شده است. احتمالاً ارزش‌های حسابداری تایلند کمی از کشورهای همسایه آسیایی تبعیت می‌نماید. با توجه به این که ارزش‌های حسابداری از ارزش‌های اجتماعی متأثر شده است، به نظر می‌رسد ارزش‌های فرهنگی تایلند طبق

نظام حسابداری و گزارشگری مالی تایلند

شده که از این موارد روش خط مستقیم به طور گسترده‌ای مورد استفاده قرار می‌گیرد.

سرمایه‌گذاری بلندمدت در اوراق بهادار قابل فروش بایستی به اقل قیمت تمام شده و قیمت بازار بیان شود. سرمایه‌گذاری بلندمدت در سایر اوراق بهادار نیز باید به قیمت تمام شده اندازه‌گیری شوند، با این وجود، بایستی ذخیره لازم برای کاهش دائمی ارزش سرمایه‌گذاری‌ها در نظر گرفته شود.

سیستم مالیاتی در این کشور به صورت مالیات بر درآمد شرکت‌ها، مالیات بر درآمد اشخاص و مالیات بر ارزش افزوده می‌باشد که مالیات ارزش افزوده از اول ژانویه سال ۱۹۹۲ در این کشور رایج و بایستی توسط واحدهای تولیدکننده، خدماتی، عمده فروش، خرده فروش، صادرکننده و واردکننده پرداخت گردد. مالیات بر درآمد شرکت‌ها و اشخاص به صورت تصاعدی و با تعرفه تعیین شده توسط اداره دارایی و مالیات بر ارزش افزوده هر ماهه با نرخ ده درصد برای هر مرحله از تولید و طبق فرمول (مالیات پرداختی = مالیات ورودی - مالیات خروجی) محاسبه می‌شود و چنانچه حاصل، رقم مثبت شود بایستی بعد از ۱۵ روز از پایان ماه پرداخت گردد و اگر، مانده منفی بود لازم است به حالت صندوق یا اعتبار مالیاتی برگشت شده و در ماه آتی پرداخت شود. هر دو روش اجاره عملیاتی و اجاره مالی برای اهداف حسابداری به کار می‌رود. اگر چه همه اجاره‌ها با عنوان اجاره‌های عملیاتی برای اهداف مالیاتی به کار می‌روند. به طور کلی درآمد حاصل از فروش اجاره بشرط تملیک در سالی مشخص می‌شود که فروش در آن سال اتفاق افتاده است. اما عامل درآمد بهره وقتی که اقساط سررسید می‌شوند، معوق و یا مستهلک می‌شوند. تنها شرکت‌های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تایلند (SET)،

با بورس اوراق بهادار مانند، اتاق پایاپای، مرکز نگهداری اوراق بهادار، کنترل کننده‌های سهام و سایر فعالیت‌های مشابه. (۳) تقبل هر نوع معاملات دیگر که توسط کمیسیون اوراق بهادار مورد تصویب قرار گرفته است.

اندازه‌گیری و افشا

به طور کلی شرکت‌ها بایستی از روش تعهدی و اصل بهای تمام شده تاریخی برای تهیه صورت‌های مالی خود استفاده نمایند. مفاهیم اساسی در حسابداری تایلند شامل: ثبات رویه، رعایت احتیاط، تطابق و تداوم فعالیت می‌باشد که هرگونه انحراف از مفاهیم اساسی، بایستی به حالت کتبی گزارش و افشا گردد.

موجودی کالا به اقل قیمت تمام شده و بازار قیمت‌گذاری می‌شوند. اگر چه روش LIFO برای اندازه‌گیری موجودی کالا جایز شناخته شده، ولی شرکت‌ها بیشتر از روش‌های FIFO و میانگین استفاده می‌کنند. به طور کلی دارایی‌های ثابت به بهای تاریخی ثبت و استهلاک انباشته از آنها کسر می‌گردد، هم چنین علاوه بر روش بالا قیمت‌ها به وسیله یک کارشناس مستقل ارزیابی می‌شود و این زمانی مجاز است که مبنای ارزیابی به طور کامل در حساب‌ها افشا گردد.

هزینه تامین مالی برای تحصیل دارایی‌ها، سرمایه‌ای تلقی شده و بخشی از بهای تمام شده دارایی‌های مربوطه محسوب می‌شود. اگر چه تنها بهره پرداخت شده، قبل از آنکه دارایی تکمیل شود به عنوان هزینه سرمایه‌ای تلقی می‌شود.

هزینه‌های توسعه دارایی، معمولاً سرمایه‌ای تلقی می‌شوند.

روش‌های استهلاک دارایی‌های ثابت شامل: روش خط مستقیم، روش مجموع سنوات، روش نزولی و روش واحد تولید، مجاز دانسته

سال ۱۹۶۳ به شرکت سهامی با مسئولیت محدود تبدیل و نام شرکت به شرکت بورس اوراق بهادار بانکوک (BSE) تغییر یافت. سیر نزولی حجم معاملات (۱۶۰ میلیون بات در سال ۱۹۶۸، مبلغ ۱۱۴ میلیون بات در سال ۱۹۶۹ و ۴۶ میلیون بات در سال ۱۹۷۰) باعث شد که در سال ۱۹۷۰ عملیات BSE متوقف شود. عدم موفقیت این بازار ناشی از عدم حمایت دولت و عدم درک بازار توسط سرمایه‌گذاران بود.

بورس اوراق بهادار تایلند - سیر نزولی بورس اوراق بهادار بانکوک باعث شد که در سال ۱۹۶۹، طبق سفارش بانک جهانی، دولت این کشور از پروفیسور رابینز^{۳۰} - رئیس اقتصاددانان بورس اوراق بهادار ایالات متحده - درخواست کرد تا راه‌های توسعه بازار سرمایه را در تایلند مطالعه نماید. بدین ترتیب در سال ۱۹۷۰ پروفیسور رابینز گزارش جامعی تحت عنوان "بازار سرمایه در تایلند"، که مبتنی بر برنامه اصلی برای توسعه آینده بازار سرمایه در تایلند بود، به دولت ارائه کرد، که نهایتاً در ماه می سال ۱۹۷۴ قانون تاسیس "بورس اوراق بهادار تایلند" تصویب شد.

بورس اوراق بهادار تایلند توسط شورای مدیران، متشکل از ۱۱ نفر کارمند رسمی، ۵ نفر انتصابی توسط کمیسیون بورس اوراق بهادار (SEC) ۵^{۳۱} نفر منتخب توسط شرکت‌های عضو در بورس اوراق بهادار و یک نفر رئیس تمام وقت که توسط شورا منصوب می‌شود، نظارت می‌شود. نقش و وظایف بورس اوراق بهادار تایلند عبارتند از:

- ۱) به خدمت گرفتن اوراق پذیرفته شده در بورس همانند یک مرکز تجاری و فراهم آوردن سیستم اساسی مورد نیاز جهت تسهیل در معاملات اوراق بهادار.
- ۲) به عهده گرفتن هر نوع فعالیت مرتبط

- 24- Larg power distance
- 25- Strong uncertainty avoidance
- 26- Femininity
- 27- The Bangkok Stock Exchange
- 28- The Securities Exchange of Thailand
- 29- Bangkok Stock Exchange Co.Ltd.
- 30- Prof.M Robbins (from Columbia university)
- 31- Securities and Exchange Commission

منابع

مقاله پائول رناوند از:

- www.Thainvest.com
- www.set.or
- www.speakingThai.com
- www.dfat.gov
- www.iranembassy.or
- www.iraneconomics.net
- www.asiarooms.com
- www.info.tdri.or

تایلند، محمود مسائلی، انتشارات وزارت امور خارجه فصلنامه بانک صادرات ایران - شماره ۳۲ - ص ۸۱ روزنامه دنیای اقتصاد مورخ ۸۳/۱۱/۲۱

تسلیت

آقای جعفر مرعشی

رئیس محترم شورای اجرایی شبکه مشاوران مدیریت و مهندسی ایران
مصیبت وارده را به شما و خانواده تان تسلیت گفته برای او طلب مغفرت و آمرزش و برای شما و سایر بازماندگان صبر و تحمل مسئلت داریم.

انجمن حسابداران خبره ایران

● داشتن تجربه کار در حسابداری و حسابرسی حداقل به مدت دو سال.
● پذیرفته شدن در آزمون کتبی که توسط شورا انجام می پذیرد.
یک استاندارد محافظه کاری اساسی با شعار "یک سهم یک رای" در تایلند وجود دارد که، در بورس اوراق بهادار تایلند هیچ سهامی اجازه فروش نخواهد داشت مگر این که تمامی سهام حق رای یکسانی داشته باشند. این مسئله همانند اغلب کشورهای توسعه یافته عمدتاً به سوء استفاده منجر می شود.

پی نوشت

- 1- Siam
- 2- Andaman Sea
- 3- Thai
- 4- Bhumibol Adalyadej (since 9 June 1946)
- 5- Thaksin Shinawatra (since 9 February 2001)
- 6- Thai-Roc-Thai
- 7- Chartthai
- 8- New Aspiration Chat Thai
- 9- Plang Dharama
- 10- Social Action
- 11- Development National
- 12- Mass
- 13- Citizen
- 14- Democrat
- 15- ChartPhatana
- 16- Seri Tham
- 17- Solidarity
- 18- Association of south East Asia Nation
- 19- Baht
- 20- Institute of Certified Accountants and Auditors of Thailand
- 21- Generally Accepted Accounting Principles
- 22- The Board of Supervision of Auditing Practice
- 23- Collectivism

صورت های مالی تلفیقی تهیه و ارائه می نمایند.
معاملات ارزی به واحد پول تایلند (بات) و به قیمت روز خرید و فروش می شوند. دارایی ها و بدهی های ارزی در پایان سال به نرخ پایان سال تسعیر می شوند و سود حاصل از معاملات ارزی در سود و زیان دوره آورده می شود. زمین مستهلک نمی شود.

گواهی و تایید حسابداران

دو سازمان حسابرسی و حسابداری حرفه ای در تایلند وجود دارد:

انجمن حسابداران و حسابرسان رسمی تایلند و شورای نظارت بر رویه های حسابرسی حسابداران و حسابرسان رسمی عضو انجمن حسابداران و حسابرسان رسمی تایلند می باشند.

این انجمن، استانداردها و اصول حسابداری و حسابرسی را تنظیم می کنند و به همان اندازه نیز دانش و اطلاعات حسابداری را منتشر می نمایند. از تاریخ نوامبر سال ۱۹۹۵ تعداد ۲۹ استاندارد حسابداری و ۴۱ استاندارد حسابرسی تهیه و ارائه شده است. هم چنین این انجمن اصول اخلاقی مختلف را برای حرفه ها و مشاغل پیشنهاد می کند.

شورای نظارت بر اعمال حسابرسی، مجوزهای بازرسی و حسابرسی را به حسابرسان دارای صلاحیت اعطا می کند و اگر در کارشان نقصی دیده شود آنها را توقیف و مورد بازخواست قرار می دهند، ضمناً برای موسسات آموزشی در خصوص حسابرسی حرفه ای آگاهی و اعلامیه می دهد.

شرایطی که لازم است یک حسابدار رسمی عضو شورا گردد به قرار ذیل می باشد:

- داشتن ملیت یا تابعیت کشور تایلند.
- مدرک تحصیلی لیسانس حسابداری یا دیگر رشته های مرتبط با حسابداری.